

вплив “уманської школи” поширювався не тільки на кременецьке коло літераторів, а й на польських загалом.

Підсумовуючи здобутки полоністичних студій В. Єршова, слід зазначити, що авторові вдалося відтворити цілісну картину польськокомовної літератури як самодостатньо органічної частини України; потужність і внесок цього письменства в загальноєвропейський контекст був вагомим. Зрештою, Україні повернуто величезний пласт маловідомої її історії та літератури.

Серед нашої гуманітарної еліти домінує ставлення до “кресової літератури” як до одного з ликів неукраїнської України, у фізіономіці котрого немає нічого власне українського. За століття поневолення українці засвоїли, що серед іномовних літератур, котрі писалися на наших

землях, були письменники вороже налаштовані до всього українського, як, наприклад, киянин Михайло Булгаков, або ті, хто у кращому випадку впускали до свого художнього світу хіба що український ландшафт і вкраплення неправильно вимовлених українських слів, як у творах одесита Ісаака Бабеля. Однак серед польськокомовних авторів України було чимало й таких, котрі любили українську землю не як околицю Речі Посполитої; вони відчували, що разом зі своїми фільварками виростають у її давню й загадкову історію. Таких авторів вистачає й у дослідженні В. Єршова. Зрештою, український світ має інтелігентно переосмислити всі літератури багатолікої України, вбачаючи в цій багатолікоості українську модель Європи й усього світу.

ЛІТЕРАТУРА

1. *История всемирной литературы*. – Т. 6. – М., 1989.
2. *История польской литературы*: В 2 т. – М., 1968 – 1969.
3. *Balzak. Podróż do Polski / Przełożył i wstępem opatrzył T.Żeleński*. – Warszawa, (б.м.в.).
4. *Makowski St. Romantyzm watszawski – czyli debiut ukraińskiej szkoły poetów // Warszawskie zeszyty ukrainoznawcze. Spotkania polsko-ukraińskie. Studia Ucrainica / Pod. red. St. Kozaka*. – № 2. – Warszawa, 1994.

Володимир Даниленко

Наші презентації

КУР'ЄР КРИВБАСУ. – 2009. – № 234-235 (ТРАВЕНЬ-ЧЕРВЕНЬ)

Проза репрезентована романами Л.Таран (“Дзеркало Єдинорога”) і В.Шкляра (“Залишенець”, уривки) та новелою Г.Штоня (“Утікач”), поезія – добірками В.Махна, П.Вольвача, А.Івченка.

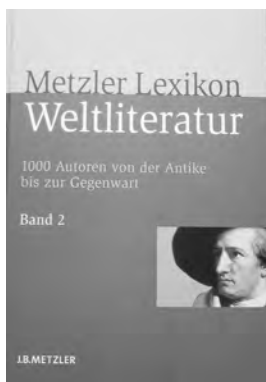
У “Витоках” – стаття М.Стріхи про Г.Кочура як рецензента перекладів І.Костецького та М.Р.Стеха й В.Петрова про П.Куліша, у “Постатях” – Р.Мовчан (про В.Барку), оповідання Н.Тубальцевої. У “SCRIPTIBLE” – “Тексти з подвійним дном, або Психоаналіз соцреалізму” В.Агеевої, у рубриці О.Петрової – дослідження М.Сапко про колаж як авангардну техніку; у рубриці О.Коцарева – з доробку Катрінни Хаддад; роздуми Р.Чілачави “Чому Че Гевара, а не Стус?”, Я.Поліщука “Кобиллянська і канон”, Т.Карабовича про сонетарії Е.Андрієвської.

В “Універсі” переклад із польської Б.Бойчука “Музики на узгір’ї” Ерика Островскі.

В.Л.

Metzler Lexikon Weltliteratur : 1000 Autoren von der Antike bis zur Gegenwart. / Hrsg. von A. Ruckaberle. 3 Bde; Band 1 (A-F), Band 2 (G-M), Band 3 (N-Z). – Stuttgart; Weimar: Verlag J.B. Metzler, 2008. – 1484 с.

Популярне німецьке енциклопедичне видання у 3-х томах, яке було складене і відредаговане відомим літературним редактором А.Рукаберле (редактор часописів "TEXT + KRITIK", "Kritisches Lexikon zur deutschsprachigen Gegenwartsliteratur (KLG)", "Kritisches Lexikon zur fremdsprachigen Gegenwartsliteratur (KLGfG)").

Гegenwartsliteratur (KLGfG)". Енциклопедія охоплює 1000 авторів усіх жанрів, літературних та стилістичних напрямків. Усі критичні статті розміщені в алфавітному порядку за прізвищем письменника. У виданні міститься алфавітний покажчик прізвищ авторів, який полегшує орієнтування у великих масивах критичних нарисів та статей.

Артем Лямець

Наші презентації

КУР'ЄР КРИВБАСУ. – 2009. – № 232-233 (БЕРЕЗЕНЬ-КВІТЕНЬ)

Проза: В.Слапчук. "Філософія війни", Л.Таран. "Дзеркало Єдиного", О.Соловей. "У напрямку реінкарнації", С.Горський. "Весілля Феодосії".

Поезія: поема-колаж "Хрест Сандормоху", вірші Р.Ліші, К.Коверзнева, А.Любки (передмова "Сучасна антична поезія Андрія Любки" Т.Прохаська), І.Дементьєвої. У "Витоках" (уклав М.Р.Стех) – вірші, переклади, вибрана бібліографія І.Костецького; у "SCRIPTIBLE" – бесіда В.Неборака з Ю.Винничуком ("Повний чемодан історій"), "Новели Ю.Тарнавського в екзистенціальнім контексті" Віталія Кейса, "Загадка "Ревізора" Нестора Думанського, М.Кодак, О.Куровець, Л.Рженецький, О.Коцарев про поезію Катерини Калитко.

"Універс" – "Орфей і Евридика" Чеслава Мілоша (пер. Я.Сенчишин), "Кінець прекрасної епохи" Й.Бродського (пер. Ю.Буряка).

В.Л.

Богдан Тихолоз. Філософська лірика Івана Франка: Діалектика поетичної рефлексії: Монографія / НАН України; Львівське відділення Інституту літератури ім. Т.Г.Шевченка; Львівський національний університет імені Івана Франка; Міжнародна асоціація франкознавців. – Львів, 2009. – 319 с. – (Франкознавча серія. Вип. 12).

У монографії комплексно осмислюється філософська лірика І.Франка, з'ясовується місце філософської лірики в генологічній свідомості та світоглядно-естетичній еволюції митця-мислителя, систематизовано його погляди на філософську лірику як різновид рефлексійної поезії. З позиції діалектичної герменевтики автор тлумачить ідейно-естетичні особливості філософсько-ліричних творів, циклів, художньо-філософських концепцій поетичних книжок. "Адже,

– як зазначає у вступній статті Б.Тихолоз, – в структурі художньої спадщини Франка філософська лірика – не якась "окрема територія", загублений "таємничий острів", ізолюваний фрагмент, а необхідний компонент цілісної художньо-світоглядної системи (чи радше один із "органів" естетичного "організму"). Тому її сенс і специфіку неможливо збагнути поза загальним контекстом Франкової поезії зокрема і життєтворчості загалом".

Роман Піхманець. Іван Франко і Василь Стефаник: Взаємини на тлі доби / НАН України; Львівське відділення Інституту літератури ім. Т.Г.Шевченка. – Франкознавча серія. Вип.13; Інститут українознавства при Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. – Львів, 2009. – 262 с.

На багатому фактографічному матеріалі, зокрема на рукописних джерелах, розкрито взаємини І.Франка та В.Стефаника як найчільніших представників "старшого" і "молодого" поколінь в українській політичній історії і в розвитку національного письменства

"на тлі епохи". Книжка складається з таких розділів: "Знайомство й особисті контакти", "На перехрестях суспільно-політичної боротьби", "Іван Франко поставив мене малим наслідником своїм". Післямова "Новаторське, етапне дослідження" Т.Гундорової.

Євген Нахлік, Оксана Нахлік. Пантелеймон Куліш між Параскою Глібовою і Горпиною Ніколаєвою: Біографічно-культурне дослідження: З додатком невідомого листування / Монографічна розвідка Є.Нахліка; Упорядкування, текстологічне підготування листів та коментарі Є.Нахліка й О.Нахлік; НАН України, Львівське відділення Інституту літератури ім. Т.Г.Шевченка, – Львів, 2009. – 319 с. – Серія "Літературознавчі студії". Вип. 13.

По-новому осмислюються складні взаємини всередині двох любовних трикутників Пантелеймона Куліша – чернігівського (з Параскою та Леонідом Глібовими) і київського (з Горпиною Ніколаєвою та її нареченим Делинським) на основі новознайдених листів, інших архівних джерел та маловідомих публікацій. Подаються й докладно коментуються доти не опубліковані листи до Куліша і його відписи, висвітлюється особисте життя Л.Глібова, С.Носа та ін.

О.Д.Турган, Т.В.Гребенюк. Універсальні категорії в системі літературного твору (модерністська та постмодерна світоглядно-художні парадигми): Монографія. – Запоріжжя: Просвіта, 2008. – 292 с.

У монографії розглядаються особливості функціонування в художньо-літературному тексті таких універсальних категорій, як міфологема, архетип, універсалія, реалія, образ-символ, інваріантний мотив та ін. Перший розділ "Художній світ творів літературного модернізму: універсально-культурний аналіз" присвячений дослідженню специфіки текстової реалізації ряду культурних інваріантів у модерністській світоглядно-художній парадигмі, у другому розділі "Універсально-культурні дослідження художнього тексту: постмодерна парадигма" подано аналіз художньої експлікації інваріантних мотивів у художній прозі кінця XX – поч. XXI ст.

І.Х.

Микола Гоголь: українська бібліографія

/ Національна академія наук України, Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України, Гоголезнавчий центр Ніжинського державного університету ім. М. В. Гоголя ; [уклад.: П. В. Михед, Л. В. Гранатович, Н. В. Кузьменко]. – К. : Академперіодика, 2009. – 258 с.

Бібліографічний покажчик містить переклади творів Гоголя українською мовою, що ведуть свій початок від 1850 року – часу першого перекладу повісті "Тарас Бульба", і завершується 2007 роком. Бібліографовані переробки творів письменника, призначені для сцени, а також адаптовані для певної аудиторії. Базову основу покажчика складають літературно-критичні праці українських вчених, які були написані в Україні та в діаспорі.

Родословие Н. В. Гоголя : статьи и материалы / Департамент культуры г. Москвы ; "Дом Н. В. Гоголя" – мемориальный музей и научная библиотека, Гоголеведческий центр Нежинского государственного университета им. Н. Гоголя, Институт литературы им. Т. Г. Шевченко НАН Украины. Под общ. ред. В. П. Викуловой ; сост. и авт. вступ. ст. П. В. Михед. – М. : Фестпартнер, 2009. – 336 с.

Книжка містить статті вчених різних країн, присвячені вивченню родослівної великого письменника, та відповідні матеріали біографів, критиків і письменників. До цього часу ці документи існували у важкодоступних для сучасного читача джерелах, зокрема й іншими мовами. Зібрані разом, вони висвітлюють історію осмислення проблеми і вперше публікуються під однією обкладинкою. Генеалогічне дерево Гоголів і бібліографічна довідка про опубліковані джерела доповнюють книгу.

Летопись жизни и творчества Н. В. Гоголя : нежинский период (1820-1828) / сост. Н. М. Жаркевич, З. В. Кирилук, Ю. В. Якубина / авт. вступ. ст. П. В. Михед. – 2-е изд., перераб. и дополн. – Нежин: ООО “Видавництво “Аспект-Поліграф”, 2009. – 260 с.

літературного і культурного розвитку.

Літопис висвітлює події життя і творчості Миколи Гоголя, які зафіксовані в листах, документальній базі Гімназії вищих наук кн. Безбородька та мемуарній літературі. Події подані у контексті європейської історії та історії Російської імперії,

Н. В. Гоголь и славянский мир (русская и украинская рецепции) : Сб. статей / Ред. Н.В. Хомул. – Томск: Изд-во Том. ун-та, 2008. – Вып. 2. – 394 с.

Збірник є продовженням реалізації міжнародного проекту, що об'єднує російських і українських філологів. Проблеми поетики, рецепції творчості М. В. Гоголя розглядаються в широкому контексті слов'янської культури і міжнародних стосунків.

Нові Гоголезнавчі студії. – Ніжин : Аспект-Поліграф, 2007. – Вип. 5 (16). – 414 с.

Гоголезнавчі студії. – Ніжин : Аспект-Поліграф, 2008. – Вип. 17. – 292 с.

До збірників увійшли статті, в яких висвітлені проблеми творчої спадщини Миколи Гоголя, україно- і російськомовні бібліографії, анкети відомих вчених, рецензії на нові гоголезнавчі студії.

Євгенія Прохоренко

Ткачук М.П., Ткачук О.М. Маркіян Шашкевич. Дослідження. – Тернопіль: Медобори, 2009. – 248 с.

У книжці висвітлюється роль Маркіяна Шашкевича в національному відродженні Західної України, по-новому прочитується його лірика, історіософські візії, просторово-часовий континуум поезій. Розглядається структура ліричного героя, своєрідність жанру елегій та елегійні мотиви у

творчому доробку, а також образ самого Шашкевича – талановитого поета-романтика, його естетичні пошуки та внутрішній світ його поезій, які аналізуються в контексті європейського історико-літературного сприйняття.

С.С.